

מקורות להרצאתה של יסכה הרני: מנהרות ופנטזיות בהר ציון, מיוספוס ועד ימינו

1. אין מקיימים בה (בירושלים) קברות חוץ מקברי בית דוד וחולדה הנביאה שהם מימות נביאים ראשונים. וכשפינו את הקברות מדוע לא פיננו? אמרו מחילה היתה שם שהיתה מוציאה הטומאה לנחל קידרון. אמרו לו, והלא קבר בית דוד וחולדה הנביאה היו בירושלים ולא נגע בהם אדם מעולם? אמר להם, משם ראה, מחילה היתה להם והיתה מוציאה הטומאה לנחל קידרון. ברייטא בתוספתא בבא – בתרא א' יא

2. והורדוס שהוציא כספים רבים ולעניינים שבתוך הממלכה שמע עוד קודם לכן שהורקנוס המלך שהיה לפניו פתח את קבר דוד ולקח משם שלושת אלפים כיכר כסף, ועדיין מונח שם הרבה יותר, סכום העשוי להספיק לכל הוצאותיו. זה זמן רב שהיה בדעתו לבצע את המעשה הזה. ובעת ההיא פתח בלילה את הקבר ונכנס לתוכו לאחר שנתן דעתו על כך שפחות מכל תגלה אותו העיר בשעת מעשה, ולקח אתו את הנאמנים בידידיו. אמנם הוא לא מצא, בדומה להורקנוס, כסף מזומן, אלא רק תכשיטי זהב ואבנים יקרות לרוב, ואת כל זה לקח. הוא השתדל, בשעה שערך בדיקה מדוקדקת יותר, לחדור פנימה, ואפילו עד לארונות שבהם היו גוויותיהם של דוד ושלמה. אולם שניים משומריו מתו מפני שמבפנים בקעה אש לקראת הנכנסים, כפי שסיפרו, והוא עצמו יצא נבהל מאד, ומפני פחדו בנה בפי הקבר מצבה של אבן שיש לבנה יקרת הוצאות להיות לו לכפרה. יוספוס פלביוס קדמוניות היהודים ספר 16, 2

3. וסביב לירושלים הרים גדולים ובהר ציון קברי דוד וקברי המלכים אשר קמו אחריו. ואין המקום ידוע, אלא כי היום ט"ו שנה נפל כותל מן הבמה אשר בהר ציון וציווה הפטריארך את הכומר ואמר לו קח את האבנים מהחומות הקדומות ובנה מהם במה והוא עשה כן. שכר פועלים בשכר וכן היו עשרים אנשים והיו מוציאים את האבנים מיסוד חומת ציון ובין האנשים ההם היו שני אנשים אהובים בעלי ברית ויום אחד עשה האחד לחברו משתה ואחר אכילתם באו אל המלאכה. ואמר להם הממונה עליהם מדוע איחרתם בא היום? ענו ואמרו: מה יש לך, בשעה שילכו לסעוד אנחנו נעשה מלאכתנו.

הגיע זמן הסעודה והלכו חבריהם לסעוד והם מוציאים את האבנים והקימו אבן ופתחו פי המערה, ואמר אחד לחברו נכנס ונראה אם יש ממון. והלכו במבוא המערה עד שהגיעו אצל ארמון אחד גדול בנוי על עמודי שש מצופה בכסף ובזהב ולפניו שלחן זהב ושרביט ועטרת והוא קבר דוד מלך ישראל. ולשמאלו קבר שלמה כמו כן וכל המלכים הקבורים שם ממלכי יהודה ושם ארונות סגורים שאין אדם יודע מה שבהם. ורצו שני האנשים להיכנס בארמון והנה רוח סערה יצא מפי המערה והיכה אותם ונפלו לארץ כמתים. לעת ערב והנה רוח אחד בא צועק בקול רם והוא כקול אדם ואמר קומו צאו מן המקום הזה ויצאו משם האנשים מבוהלים ודחופים והלכו אל הפטריארך והגידו לו הדברים. ושלח הפטריארך להביא לפניו ר' אברהם החסיד הפרוש אל קושטנטינה שהיה מאבלי ירושלים והגיד לו את כל הדברים על פי שני עדים שבאו משם. וענה לו ר' אברהם החסיד ואמר לו: קברי בית דוד הם למלכי יהודה הם ולמחר אני ואתה עם אלו האנשים נראה מה יש שם. למחרת שלחו בשביל שני האנשים ומצאו אותם מתים ופחדו ואמרו לא נכנס אנחנו שם כי אין חפץ להראות אותו לאדם וציווה הפטריארך לסתום אותו מקום ולהעלימו מבני האדם עד היום הזה ור' אברהם החסיד ספר לי כל אלו הדברים". בנימין מטודלה, 1167

4. ממזרח לימה (של טבריה), קבר שלמה בן דוד ע"ה. והנכון הוא, כי שלמה נקבר בצד אביו בבית לחם, והם במערה, שהיא מקום הולדתו של ישוע ע"ה. עלי אלהרוי 1173

5. ציון שם היכל דוד המלך ע"ה, שהיה הארון מונח בו, קצתו קיים ושם קבורים מלכי בית דוד במערה בנויה נאה ומפוארת 'יחוס אבות' (מחבר אלמוני), 1536

6. "לפתע הוא הבחין בפתח שממנו יורדות למעבה האדמה מדרגות חצובות המכוסות בשפכים. פיירוטי ירד בהן ומצא את עצמו במערה רחבת ממדים (על פי שרטוטו הסכמטי מידותיה בקירוב הן: אורך 65 מ', רוחב 15 מ', גובה 4 מ'). המערה היתה מלאה בעצמות אדם שמקורן מהתמוטטות בית הקברות לתוך חלל המערה, פיירוטי עשה את דרכו בקושי רב, מבוסס בבון, אפר ומים והצלח להיחלץ ממנה בעור שיניו שכן דאג מבעוד מועד לקשור את עצמו בחבל אבטחה. פעם שניה חזר פיירוטי למערה בחברת משרת אירופאי. הפעם התקין תכנית וחתך סכמטיים פרטניים של המערה. בצדה המזרחי של המערה הוא הגיע למסדרון מלא שפכים וממנו מדרגות המטפסות ישירות אל מתחת לסרקופג המיוחס לדוד המלך הנמצא בקבר דוד בהר ציון" עמית ראם: "המערה של פיירוטי"



תכנית היום היא בשיתוף פעולה עם מוסדות בהר ציון:

המכון האמריקאי ללימודי ארץ הקודש (Jerusalem University College),

German Speaking Evangelical Congregation, German Protestant Institute of

Archaeology, המנזר הפרנציסקני בהר ציון, המנזר הבנדיקטיני דורמציון ונבֶל דָּוִד.